

iDNES.cz

Procento nejbohatších ničí planetu víc než 66 procent nejchudších, říká zpráva

20. listopadu 2023 13:56

Nejbohatší jedno procento lidstva je zodpovědné za více emisí uhlíku než 66 procent nejchudších obyvatel. Tuto skutečnost odhalila rozsáhlá studie o nerovnosti v oblasti klimatu, kterou realizovalo hnutí Oxfam. „Superbohatí drancují a znečišťují planetu a nejvyšší cenu za to platí ti, kteří si to mohou dovořit nejméně,“ říká Chiara Liguoriová, hlavní poradkyně Oxfamu pro politiku klimatické spravedlnosti.

Soukromé letadlo nad Monte Carlem (8. července 2022) | foto: [Profimedia.cz](https://www.profimedia.cz)

Dosud nejobsáhlejší studie takzvané globální klimatické nerovnosti, kterou kdy odborníci uskutečnili, ukazuje, že tato elitní skupina, kterou tvoří 77 milionů lidí včetně miliardářů,

milionářů a lidí s platem vyšším než 140 000 USD (3,1 milionů Kč) ročně, se v roce 2019 podílela 16 procenty na všech emisích CO₂. „Planetě tak nyní hrozí dvojí krize: klimatická a krize nerovnost, které se vzájemně podporují,“ říká Liguoriová.

Deník [The Guardian](#) exkluzivně spolupracoval s organizací Oxfam, Stockholmským institutem pro životní prostředí a dalšími odborníky na přípravě speciálního šetření, které si nyní klade za cíl zkoumat příčiny a důsledky uhlíkové nerovnosti a nepřiměřený dopad superbohatých jednotlivců, mnohdy označovaných jako elita znečišťovatelů.

Právě spravedlnost v oblasti klimatu bude jedním z hlavních bodů programu nadcházejícího klimatického summitu OSN Cop28, který se bude konat ve Spojených arabských emirátech.

Podle zprávy trpí neúměrně více lidé žijící v chudobě, marginalizované etnické skupiny, migranti a ženy a dívky pracující pod širým nebem nebo v oblastech ohrožených extrémním počasím. U těchto skupin je méně pravděpodobné, že mají úspory, pojištění nebo jakoukoli sociální ochranu. To je z ekonomického i fyzického hlediska více ohrožuje povodněmi, suchem, vlnami veder a lesními požáry.

Zpráva dále uvádí, že by trvalo přibližně 1 500 let, než by člověk ze zbylých 99 procent obyvatel vyprodukoval tolik uhlíku jako nejbohatší lidé za rok. Ze zprávy také vyplývá, že v roce 2019, tedy posledním roce, za který jsou k dispozici komplexní údaje, byly země s vysokými příjmy zodpovědné za 40 procent celosvětových emisí CO₂ založených na spotřebě. Příspěvek zemí s nízkými příjmy činil zanedbatelných 0,4 procenta. Například Afrika, kde žije přibližně šestina světové populace, byla zodpovědná za pouhých čtyři procenta celosvětových emisí.

Nechuť snižovat emise

Oxfam

je celosvětové hnutí lidí, kteří bojují proti nerovnosti, jeho cílem je skoncovat s chudobou a nespravedlností. Organizace byla založena v roce 1942.

Oxfam poskytuje pomoc během různých světových krizí včetně izraelsko-palestinského konfliktu, hladomoru v Severní Koreji, sucha ve východní Africe v roce 2011, sucha v Sahelu v roce 2012, zemětřesení v Nepálu nebo krize v Jemenu,

Méně diskutovaným, ale rychleji rostoucím problémem je nerovnost uvnitř jednotlivých zemí. Miliardáři jsou dnes stále v drtivé většině běloši, muži sídlící v USA nebo Evropě. Příslušníky této vlivné třídy superbohatých lze stále častěji najít i v jiných částech světa. Milionáři jsou podle Oxfamu ještě rozptýlenější.

Elita superbohatých má také obrovskou a rostoucí politickou moc, neboť vlastní mediální organizace a sociální sítě, najímá reklamní a PR agentury a lobbisty a společensky se stýká s vysokými politiky, kteří jsou často také členy této skupiny, uvádí zpráva.

Prostě léto? Bez klimatické změny by dnešní vedra nebyla možná, vzkazují vědci

Například ve Spojených státech vlastní každý čtvrtý člen Kongresu akcie společností vyrábějících fosilní paliva v celkové hodnotě 33 až 93 milionů dolarů (746 milionů–2,1 miliardy Kč). Zpráva dále uvádí, že právě tento fakt pomáhá vrhnout světlo na to, proč celosvětové emise stále rostou a proč vlády nadále dotují průmysl fosilních paliv v rozporu se svými mezinárodními závazky postupně snižovat emise uhlíku.

Oxfam v závěru studie požaduje vysoké daně z bohatství pro superbohaté a daně pro společnosti vyrábějící fosilní paliva. Peníze mají podle ní plynout k nejhůře postiženým, snížit nerovnost a financovat přechod na obnovitelné zdroje energie. Podle organizace by 60procentní daň z příjmů procenta nejbohatších vynesla 6,4 bilionu dolarů ročně a mohla by snížit emise o 695 milionů tun, což je více, než činí emisní stopa Spojeného království v roce 2019.

„Nezdanění bohatství umožňuje nejbohatším okrádat nás, ničit naši planetu a nerespektovat demokracii,“ uvedl prozatímní výkonný ředitel Oxfam International Amitabh Behar. Zdanění extrémního bohatství mění podle něj naše šance na řešení nerovnosti i klimatické krize. „V sázce jsou biliony dolarů, které můžeme investovat do dynamických zelených vlád 21. století, ale také znovu vložit do našich demokracií,“ uzavřel podle The Guardianu.

Autor: Jan Dvořák